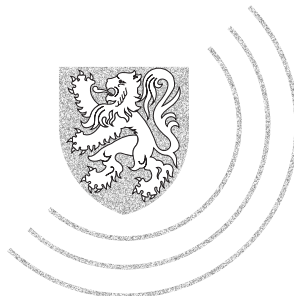

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

15 januari 2001

GEDACHTEWISSELING

**over de "Rapportering beheersovereenkomst activiteiten 1999" van de VRT
met de heer Bert De Graeve, gedelegeerd-bestuurder**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door de heer Jo Vermeulen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Eddy Schuermans, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Cis Schepens ;

mevrouw Marijke Dillen, de heren Julien Librecht, Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

mevrouw Margriet Hermans.

Plaatsvervangers :

de heer Joachim Coens, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Luc Martens, Freddy Sarens ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Jacques Laverge, Paul Wille ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heren André Van Nieuwkerke, Tuur Van Wallendael ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport organiseerde op woensdag 22 november 2000 een gedachtewisseling met de heer Bert De Graeve, gedelegeerd-bestuurder van de VRT, betreffende de rapportering van de beheersovereenkomst van de VRT.

Als basis voor deze rapportering werd vooraf het document "Rapportering beheersovereenkomst activiteiten 1999" aan de leden van de Commissie voor Cultuur, Media en Sport voorgelegd.

1. Toelichting door de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT

De heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT : Ik wil de voorzitter van de raad van bestuur verontschuldigen. Hij kan niet aanwezig zijn omdat hij belangrijke onderhandelingen diende te voeren. Ik benadruk dat de volledige raad van bestuur de rapportering expliciet goedgekeurd heeft.

De VRT werkt op basis van twee principes. We zijn een waarborg voor de Vlaamse culturele identiteit in de audiovisuele media en we creëren een basisplatform ter voorkoming van een duale informatie-maatschappij.

Ik wijs even op het Europese beleidskader voor de publieke omroepen. De Raad van Europa heeft in de resolutie van Praag een mission statement voor de openbare omroepen gegeven. Die laatste moeten een rol spelen bij het behoud van de culturele eigenheid en bij het bereiken van een breed publiek. In het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is het recht op niet-gemanipuleerde informatie opgenomen. Dat is duidelijk anders dan het Amerikaanse right of free speech waar men om het even wat kan vertellen. Het is evident dat de openbare omroep rekening houdt met het recht op niet-gemanipuleerde informatie. De Europese Top van Lissabon voegt daaraan toe dat de openbare omroep een rol te spelen heeft op het vlak van de digitale kenniseconomie. De Raad van Europa heeft door de technologische ontwikkelingen het nodig geacht om in Krakau te herhalen dat de openbare omroepen zich moeten aanpassen aan de uitdagingen van de nieuwe media, en dat ze daarvoor over de nodige ruimte en een gegarandeerd financieel kader moeten beschikken.

Het radiobereik (ten minste 10 minuten per dag luisteren) is gestegen in 1999. Dagelijks heeft 63,5 procent van de Vlamingen naar de VRT-radio geluisterd. Onze doelstelling bestond erin om 55 procent te bereiken. Men heeft wel minder lang geluisterd, met name ongeveer 257 minuten per dag. Dat is 10 minuten minder dan in 1998. Het dagbereik voor Radio 1 bedraagt 11,6 procent, 29 procent voor Radio 2, 1,8 procent voor Radio 3, 8,8 procent voor Studio Brussel, 28 procent voor Radio Donna en 14,3 procent voor de lokale en commerciële radio's. Ik merk op dat het beter is om bij Radio 3 het weekbereik te bekijken, gelet op het totaalaanbod van diverse programmatypes over een week verspreid. Het is evenwel duidelijk dat de VRT heeft standgehouden. Wat de luisterduur betreft was de doelstelling 3 uur 15 minuten. Het resultaat is 3 uur 17 minuten. We houden dus goed stand met alle radio's en kunnen cijfers voorleggen die op Europees vlak indrukwekkend blijven.

Wat het profiel betreft hebben we complementaire radio's qua leeftijds- en opleidingsstructuur. Er is wel een overlapping, maar elke radio bereikt een duidelijk segment van de publieksmarkt. Ook daar proberen we onze publieke opdracht zo maximaal mogelijk te realiseren voor de verschillende publieksgroepen. De Vlaming vindt dus duidelijk zijn weg bij de VRT-radio.

Voorts is het duidelijk dat we onze rol op informatievak vervullen. Een van de elementen om de commerciële radio te verdedigen is het doorbreken van het informatiemonopolie van de publieke omroep. Ik denk dat we op dat vlak een duidelijke rol vervullen. Het is geen kwestie van onze monopoliepositie. We moeten ons eerder zorgen maken over een nieuwe vorm van informatiemonopolie die zich in heel Vlaanderen aan het ontwikkelen is over de media heen. Het nieuws op de radio is en blijft belangrijk : 89 procent van de mensen luistert naar de nieuwsuitzendingen omdat we zenders hebben die iedereen proberen te bereiken. Ik wijs erop dat commerciële zenders met vier nieuwsuitzendingen per dag niet kunnen concurreren met Radio Donna dat dagelijks 28 nieuwsuitzendingen heeft. Het dagelijkse bereik van de nieuwsbulletins per net is indrukwekkend : 600.000 luisteraars voor Radio 1 ; 1.300.000 voor Radio 2 ; 60.000 voor Radio 3. Veel mensen switchen nog altijd naar Radio 1 om naar het nieuws te luisteren, terwijl ze dat ook op Radio 3 kunnen. Daaraan moeten we iets doen. Voorts is Radio Donna als publieke omroep absoluut noodzakelijk om een breed publiek te bereiken en te informeren.

Wat de kwalitatieve evaluatie betreft, blijven we de netprofielen en de kwaliteit van de netten bewaken. We doen onderzoek naar nieuwe voorstellen en de evaluatie van bestaande programma's. 21 luisterclubs, bestaande uit adviseurs, programmamakers, de directeur programmering, hoofd en studiedienst, analyseren alle gegevens. We besteden veel aandacht aan het taalgebruik, de presentatie, de muziekkeuze, de relevantie van de onderwerpen en de keuze van de gesprekspanels. We hebben een taalhanteringsproject in samenwerking met de Katholieke Universiteit van Leuven. Daarbij worden op jaarbasis 45 radioprogramma's geëvalueerd. Men probeert de mensen te corrigeren. De VRT wordt terecht als normgever voor een verzorgde standaardtaal gebruikt.

Het overleg in verband met de serviceberichten tussen het KMI, de radionieuwsdienst en de verkeersredactie blijven we continu hanteren om maximaal informatie te kunnen doorspelen naar het publiek.

Er is ook de externe waardering : dat onze radio-programma's nogal wat onderscheidingen behalen, wijst toch op kwaliteit.

Belangrijke evenementen op Radio 1 waren de verkiezingen en het inbrengen van interactiviteit bij Groot Gelijk ; we blijven ook de Vlaamse muziek ondersteunen. Voor Radio 2 voerden we een reorganisatie door, met meer ademruimte voor de gewestelijke afdelingen, maar met een centralisatie van wat we niet ontkoppeld uitzenden, met korte regionale nieuwsflashes om 9, 11, 16 en 18 uur ; er werd een belangrijke inspanning geleverd voor regionaal verkiezingsnieuws. Omdat Studio Brussel een jongerenzender is die permanent mee moet evolueren, kreeg de zender een nieuwe programmering, met een eenduidige muziekkeuze. We hebben hier een aantal trendy nicheprogramma's zoals Club Brussel en Euroradio. Donna kreeg meer integratie en meer vaart, met geïntegreerde en gedifferentieerde informatie in de uiteenlopende programma's. De kracht van Donna als band met het brede publiek mag niet onderschat worden. Daarom blijven we aanwezig op grotere evenementen.

Radio 3 is geen gemakkelijk net. We blijven heel veel captaties doen, maar in 1999 daalde de belangstelling. We hebben een uitgebreide reflectie gedaan met sterkte- en zwakte-analyses. Als gevolg daarvan wordt op 2 december 2000 Klara gelanceerd. We hopen daarmee onze bestaansreden op te eisen in het medialandschap om het heel brede aanbod aan cultuur te brengen, dat iets moeilijker is dan wat de grote media normaal tonen.

De lanceringsvideo wordt getoond.

In 1999 kreeg de VRT-televisie een nieuwe algemeen directeur : mevrouw Christina von Wackerbarth. Universaliteit en complementariteit blijven onze belangrijkste doelstellingen. De VRT oogst een gemiddelde waardering van 78 procent. Het publiek blijft een positief kwaliteitsverschil met de commerciële omroepen vaststellen. Dat werd het afgelopen jaar vertaald in nieuwe concepten : Het Leven Zoals Het Is, Kwesties, De XII Werken, De Mol, Alles Kan Beter.

Wat het gemiddelde bereik betreft, hadden we als doelstelling vooropgesteld 76 procent van de Vlamingen te bereiken. Dit betekent dat dat percentage per week minstens 15 minuten consecutief naar ons kijkt. Onze maatstaf hanteert men nergens anders : voor televisie stelt men zich gewoonlijk tevreden met één minuut consecutief kijken. Voor Ketnet, waar sommige programma's geen 15 minuten duren, hanteren wij deze maatstaf overigens ook niet. Gemiddeld 4.205.000 Vlamingen kijken per week 15 minuten consecutief naar de VRT. De totale kijkduur is met vier minuten gedaald tegenover 1998 : van 2 uur en 37 minuten naar 2 uur en 33 minuten. Die daling is een trend sinds 1998. De gemiddelde VRT-kijkduur bedraagt 47 minuten. Op dat vlak zijn we geen marktleider : we bereiken de meeste Vlamingen, maar ze kijken niet het langst naar de VRT-programma's. TV1 houdt sterk stand, maar Canvas en Ketnet dalen ietwat tegenover 1998, een jaar met belangrijke sportevenementen.

Het marktaandeel van TV1 blijft stijgen. Bij Canvas en Ketnet speelt ook hier weer het wereldbekereffect. De VRT heeft, met beide netten, een goed evenwicht bereikt van 31 procent. Dat is zeer goed voor een publieke omroep. We willen geen marktaandeel winnen, maar wel het bereik verhogen, hoofdzakelijk van de nieuwsuitzendingen.

Wanneer we de profielen van de televisiekijker nader bestuderen, merken we dat TV1 de meest evenwichtige zender is waarin alle sociale groepen vertegenwoordigd zijn zonder dat zulks op vervlaking wijst. TV1 is in zijn opdracht geslaagd om een zo breed mogelijk publiek te bereiken met kwalitatieve programma's. Het aandeel van TV1 blijft overigens stijgen. Canvas daarentegen richt zich als complementaire zender eerder op de hogere sociale groepen.

Kinderen blijven een interessante, maar eigenaardige groep. Ze kijken steeds minder televisie en verspringen snel van medium. De concurrentie zit

dan ook niet stil. Ketnet doet het goed en ook TV1 houdt een deel van de kinderen, maar eenmaal kinderen in gezinsverband televisie kijken, verliezen we hen aan VTM. Kanaal 2 heeft daar in 1999 sterk op ingespeeld. We halen de vooropgestelde doelstelling niet : 70 in plaats van 76 procent. Maar laat ons de zaken positief bekijken : misschien moeten kinderen niet zo veel televisie kijken. In de toekomst moeten we ons echter eens buigen over de performantiemaatstaf voor kinderen.

Vorig jaar was geen slecht informatiejaar. Het is overigens de eerste keer dat ik hier cijfers kan geven zonder een zogenaamde nuldag. Er is in 1999 geen enkele dag gestaakt. Opnieuw merken we de invloed van de zomer en afwijkende cijfers op die dagen dat meerdere informatieve programma's worden getoond. Het cumulatief dagbereik bedraagt 1,5 miljoen mensen. Wie op dezelfde dag naar het journaal en TerZake kijkt wordt overigens slechts eenmaal geteld.

Het is een goede zaak dat we hier van absolute cijfers gebruik maken. 1,5 miljoen komt overeen met één Vlamming op vier. Dat lijkt weinig, maar de maatstaf is en blijft moeilijk bereikbaar tenzij we kwalitatieve toegevingen zouden doen.

De discussie over wat precies bedoeld wordt met cultuur, zal wellicht nooit afgerond worden. Wij houden ons echter aan de EBU-definitie. De norm is 15 procent, maar wij halen 21 procent. Opnieuw merken we dat het vooropgestelde cijfer moeilijk haalbaar is tijdens de zomer. Voor educatieve programma's is 10 procent het doel. We halen 17,7 procent.

Ook eigen fictie is belangrijk. De VRT steunt de Vlaamse audiovisuele industrie en probeert die verder uit te bouwen. De eigen fictie is een belangrijke factor in deze strategie. De VRT is één van de weinige omroepen die dat nog doet. In 1999 hebben we 189 uur nieuwe eigen fictie uitgezonden en 266 uur herhalingen, vooral dan op Ketnet. Aangezien er jaarlijks nieuwe kinderen bijkomen, kunnen we ongestoord herhalen.

In 1999 werd minder nieuwe eigen fictie uitgezonden, maar daar is een uitleg voor. Bij mijn aantreden was er 75 miljoen frank beschikbaar om fictie te maken. We hebben dat budget onmiddellijk gebruikt en de resultaten werden al in 1997 uitgezonden. De middelen voor 1996 hebben we pas in de tweede helft van dat jaar gekregen en de resultaten daarvan waren in 1998 merkbaar. Voor 1999 waren er geen extra middelen beschikbaar.

Het is belangrijk dat TV1 de grootste kwaliteitsperceptie heeft behouden. We gebruiken het woord perceptie om aan te geven dat dit cijfer geen exacte wetenschap is, maar dat het blijkt uit een onderzoek bij de kijkers. We hebben ook acht van de tien meest bekeken programma's. Daar waar commerciële zenders proberen het hele jaar door zo veel mogelijk kijkers te bereiken, kunnen wij op korte termijn pieken. Bij die acht programma's zullen wellicht een aantal sportmanifestaties zitten.

We hebben vier reeksen kwaliteitsdrama gebracht : Recht op Recht, Heterdaad, Hof van Assisen en Flikken. Daarnaast nog eens drie nieuwe komedieproducties : FC De Kampioenen, Alle Maten en Boerenkrijg. Het blijft een moeilijk genre, maar we geven niet op.

Canvas wordt door de kijker nog altijd beschouwd als informatief, leerrijk en deskundig. Het journaal, TerZake en Zinzen verbreden het duidingsaanbod van vier naar vijf dagen. Daarnaast hebben we zeven educatief-documentaire frequenties : Kwesaties, Histories, Overleven en Rare Streken lijken al jaren mee te gaan, maar werden pas in 1999 gelanceerd. We brengen ook vier culturele frequenties : Link, Afspraak met ..., Plankenkoorts en Bach Mag. De cinefiele film en Britse kwaliteitsfictie kunnen ook op Canvas, naast de Vlaamse kwalitatieve ontspanning als daar zijn : Alles Kan Beter, Per Seconde Wijzer en Het Peulengaleis.

We blijven kwaliteit vanuit drie verschillende invalshoeken meten. Ten eerste vanuit onze opdracht : een evenwichtig en gediversifieerd aanbod verzorgen. Ten tweede vanuit de kijker : het volstaat niet alleen de opdracht uit te voeren, we moeten de kijker ook bereiken en die kijker moet onze programma's waarderen. Ten slotte zijn er nog de buitenlandse instanties die allerlei onderscheidingen toekennen. Binnenkort kunnen we overigens beschikken over een integraal kwaliteitsstelsel.

Wanneer we het aanbod opdelen, haalt pure ontspanning 51 procent, informatieve inspanning 10,5 procent, derden 1 procent, presentatie en promotie 0,5 procent, pure informatie 19,5 procent, infotainment 4,5 procent, advies 2 procent, algemene verrijking 9,5 procent, educatie en religie ten slotte halen elk 1 procent.

Wanneer we de programma's indelen naar intentie krijgen we de volgende cijfers : fictie haalt 44 procent, muziek en sport 7,77 procent, nieuws 15 procent, informatie 10 procent, human interest 4 pro-

cent, kunst en wetenschap 4 procent, religieuze programma's 1 procent, net zoals de derden.

De kijker geeft een waardering van 78 procent, terwijl de doelstelling 75 procent was. We moeten dit cijfer evenwel relativiseren : zo zal de Champion's League van dit jaar hoger scoren omdat Anderlecht eraan deelneemt.

We proberen de kwaliteit permanent te evalueren op basis van een kwalitatief publieksonderzoek. Er werden 31 nieuwe concepten gerealiseerd en 28 proefprogramma's ontwikkeld. 25 programma's werden geherprogrammeerd of stopgezet in het kader van een kwalitatieve bijsturing. Uit een kwalitatief onderzoek bij 6- tot 14-jarigen in 1999 blijkt dat Ketnet de absolute voorkeur wegdraagt van kinderen van 6 tot 11 ; 12- tot 14-jarigen hebben minder belangstelling voor Ketnet. Vanaf het najaar van 1999 werden de resultaten geïmplementeerd in programmering : Ketnet richt zich tot de kerndoelgroep, terwijl TV1 meer aandacht moet hebben voor jeugd in gezinsprogramma's.

De VRT wordt extern gewaardeerd. Dat blijkt uit talrijke onderscheidingen, onder meer voor Intempéries, Tien voor Taal, Tour of Duty, Lof der Zotheid en Alles Kan Beter.

De VRT heeft er resoluut voor gekozen om in te spelen op het gat dat de commerciële omroepen achterlaten door te kiezen voor dure buitenlandse producties. We doen veelvuldig beroep op Vlaamse productiehuisen, ondersteunen facilitaire bedrijven en participeerden in 11 documentaire producties. We hebben een fictiereeks gefinancierd in samenwerking met VPRO en hebben geparticipeerd in 5 filmproducties. De bestedingen in de audiovisuele sector zijn tussen 1995 en 1999 ongeveer verdubbeld. Dat is een logisch gevolg van onze personeelsafslanking. Ongeveer 60 procent van deze bestedingen vloeien terug naar de belastingbetaler.

Hoe zit het met ons personeelsbeleid ? De geplande afvloeieregeling is in 1999 al volledig uitgevoerd. In 1998 hadden we het streefcijfer van 422 reeds gehaald. Het aantal personeelsleden is in 1999 verder gedaald van 2.211 tot 2.162. Er werden 109 nieuwe personeelsleden aangeworven. Als ook rekening gehouden wordt met de niet-actieven, werken er momenteel 2.530 personeelsleden bij de VRT. Ons personeelsbeleid is gebaseerd op competentie management. Bij de veranderingsprocessen hebben we voortdurend oog voor communicatie. Er vindt een permanente bijsturing plaats via human-resources-tools, met grote aandacht voor vorming en opleiding. We maken in het kader van

ons personeelsbeleid gebruik van SAP-software. We pogen toonaangevend te zijn op het vlak van sociale dienstverlening, non-discriminatie, afstemmen van beroeps- op privé-leven en syndicale relaties. Voor de kosten van ons personeel streven we naar een mediaanbenadering : we willen niet aan de top staan, maar ook niet in de staart hangen.

We zijn er trots op dat ons pensioenfonds voor statutairen van 1997 tot 2000 gestegen is van 7,8 tot 11,9 miljard frank. De cumulatieve return bedroeg in 1998 1,73 procent ; in 1999 21,31 procent en in september 2000 niet minder dan 28 procent. We zijn van plan om met een tweede pensioenfonds te starten voor de contractuele personeelsleden.

Voor het begrotingsresultaat voor pensioenen werd een doelstelling van 572 miljoen frank nagestreefd ; uiteindelijk werd een resultaat van 891 miljoen frank gehaald. Voor het begrotingsresultaat na pensioenen was de doelstelling -251 miljoen frank ; uiteindelijk werd +135 miljoen frank gehaald. Tussen 1996 en 1999 werd 23,74 procent bespaard op werkingskosten. Het spreekt voor zich dat deze werkingskosten niet kunnen blijven dalen. De operationele personeelskosten zijn in diezelfde periode gedaald van 48,4 tot 40,5 procent. De exploitatiekosten zijn gestegen van 36,6 naar 46 procent. In 1999 ging ongeveer 55 procent van onze middelen naar televisie ; 27 procent naar radio en 18 procent naar centrale diensten, zoals ons distributienetwerk en de infrastructuur.

De inkomsten van de VRT stegen in 1998 met 4,52 procent en in 1999 met 5,42 procent. Voor 2000 worden ze geschat op 4,59 procent. Het percentage voor 2000 zal wellicht oplopen tot ongeveer 5 procent. Voor een uitsplitsing van deze inkomsten over overheidsfinanciering, reclame en sponsoring en andere inkomsten (onder meer inkomsten uit ruilovereenkomsten en dividenden) verwijs ik naar de bijgevoegde slide. De reclamebestedingen voor televisie zijn sinds 1996 bijna verdubbeld, tot 20 miljard frank.

In de raad van bestuur werden enkele strategische opties geformuleerd voor de VRT : de VRT moet uitgroeien tot een volwaardige multimediasamenleving ; de toegang tot inhoud moet worden veilig gesteld ; de VRT moet zijn totale distributiecapaciteit behouden en uitgroeien tot een media-draaischijf. Daarbij moet er respect zijn voor een programmamix met een kwalitatief aanbod en voor de culturele identiteit. De VRT moet zich daarbij richten op een breed publiek.

We hebben geprobeerd om het begrip kwaliteit te definiëren. Centraal daarbij staat functionele kwaliteit, inclusief de toegeschreven kwaliteit. Daarnaast is kwaliteit met betrekking tot de publieke opdracht belangrijk, waarin het Vlaams Parlement een grote rol speelt. We moeten ook oog hebben voor professionele en operationele kwaliteit, die meetbaar zijn. Ten slotte is er nood aan ethische kwaliteit : er mag worden geprovoceerd, maar er is nood aan voortdurende dialoog.

Om de nieuwe technologieën te gaan opvolgen, hebben we een andere organisatie opgericht, de e-VRT NV, een honderd procent dochter van de VRT.

Door de herstructurering van de VRT hebben we tal van zaken afgestoten en gereorganiseerd. We hebben ons vier jaar gebogen over de efficiëntie van onze organisatie. Nu moeten we opnieuw naar de toekomst durven kijken. We moeten de nieuwe technieken opvolgen en de introductie ervan in de VRT organiseren, begeleiden en stimuleren. Die knowhow moeten we in de toekomst samen met andere spelers ontwikkelen en ze ten dienste stellen van derden. e-VRT NV is een aparte juridische entiteit, die evenwel fysiek aanwezig blijft binnen de gebouwen van de VRT opdat de voeling met het product niet zou verloren gaan.

Inzake het e-service-platform werken we in drie stappen. In 1999 is men begonnen met stap 1, een interne schoonmaak. Dit kwam neer op het definiëren, documenteren en stroomlijnen van processen, ondersteund door een softwarepakket, een ERP, dat ons moet toelaten om in de toekomst alles gecoördineerd, geïntegreerd en digitaal te kunnen beheersen.

Stap 2 is het naar buiten treden. Dat komt neer op het doorbreken van barrières tussen divisies onderling en tussen de VRT en de audiovisuele sector. Als we met overheidsfinanciering werken, waardoor onze capaciteit onze behoeften op een bepaald ogenblik overstijgt, dan is het de bedoeling onze infrastructuur ter beschikking te stellen van kleine productiehuisen die niet beschikken over de middelen om een dergelijke infrastructuur te ontwikkelen.

In stap 3 moet de VRT zijn rol gaan spelen als potentieel belangrijke draaischijf voor de media in Vlaanderen. Het is de bedoeling dat we de opdracht die we vanuit de overheid hebben gekregen positief uitwerken. Dat is een van de basislijnen die we in de beheersovereenkomst verder willen uitwerken.

Als toetje willen we via een demonstratie duidelijk maken over welke technieken het gaat. Deze technieken bestaan vandaag, maar niet alle voorwaarden zijn vervuld om ze bij de burger te brengen. Op termijn willen we de publieke omroep opnieuw zijn totale opdracht laten vervullen. We willen dat doen via het televisietoestel, want dat heeft de laagste drempel naar de burgers. Er zijn immers meer televisietoestellen dan telefoons en er zijn veel meer televisietoestellen dan PC's. Om de informatiemaatschappij niet duaal te ontwikkelen, kan men niet om de televisie heen. Niet alle voorwaarden zijn op dit ogenblik vervuld om deze technieken bij de burger te brengen. We willen deze voorwaarden echter wel vervuld zien in een volgende beheersovereenkomst. Bij de uiteenzetting gaan we ervan uit dat we een product ontwikkelen voor Canvaskijkers. De heer Peter Suetens, e-net manager van de VRT, houdt een uiteenzetting over de nieuwe technologieën waarop de VRT wil inspelen.

Dit nieuwe medium laat toe om een en ander te combineren : de visuele impact van de televisie met de mogelijkheid om de inhoud uit te breiden en terug te bladeren. Dit is revolutionair. De openbare omroep moet de mensen in Vlaanderen deze mogelijkheid bieden.

2. Vragen van de commissieleden

De heer Marino Keulen : Het rapport is goed. De VRT heeft net een periode van sanering achter de rug en de maatstaven zijn gehaald. Men is nu duidelijk bezig met de toekomst.

De kwaliteit en de netprofilering van de radio worden bewaakt. Op papier is er wel een duidelijk verschil tussen bijvoorbeeld Studio Brussel, Radio 2 en Donna, maar ik stel een vervaging tussen deze zenders vast. Is dit een foute indruk ? Studio Brussel is gestart als de jongerenzender bij uitstek. Nu zijn ze hun doelgroep kwijt, ze slagen er niet in de huidige jongeren te boeien. Klopt dit ? Het is goed dat er bij Radio 3 een nieuwe wind waait. Er zijn nieuwe impulsen gegeven. Ik ben benieuwd wat de toekomst zal brengen.

Bij de begrotingsbespreking en de bespreking van de beleidsbrief is verwezen naar het verkleinen van de dualisering van de maatschappij, de e-services en de internetmaatschappij. Hoe ziet de heer De Graeve de educatieve opdracht van de VRT in dit verband ? Hoewel de expliciete educatieve op-

dracht van de VRT wel verwezenlijkt wordt, zijn er een aantal randvoorwaarden niet vervuld.

De jeugd is een moeilijk bereikbare en grillige groep. De VRT heeft nochtans een sterke traditie in jeugdprogramma's. Vroeger waren zij zelfs een trendsetter in Europa. Reeds vorig jaar is erop gewezen dat de zomerprogramma's zwak scoorden. Nu was er gedurende de zomer weer minder belangstelling. Wat zal de VRT hier aan doen ?

De heer Carl Decaluwe : Omdat niet gestemd wordt over de jaarlijkse rapportering van de beheersovereenkomst en dit ook niet in plenaire zitting behandeld wordt, wil de CVP toch een oordeel uitspreken over de werking van de VRT. Die verdient een goede onderscheiding. Ik stel vast dat de performantiemaatstaven, op één na, gehaald worden. Voor het eerst wordt de dagbasis voor informatie van 1,5 miljoen kijkers gehaald. We denken echter dat de kwaliteit van de informatie moet versterkt en uitgebreid worden. Meer programma's als Koppen en Bracke & Crabbé zullen de cijfers wel doen stijgen, maar niet noodzakelijk de kwaliteit of de reputatie van de nieuwsdienst goed doen. Ik stel vast dat de badinerende infotainmenttoontjes zelfs in het nieuws te horen zijn. Het verheugt ons dan ook dat er in het ontwerp van beheersovereenkomst meer aandacht aan kwaliteit besteed wordt.

Er kan gesproken worden over een parlementair politiek programma ter vervanging van de politieke derden, maar dan moet er wel een grondig debat gevoerd worden over de kwaliteit en de deontologie.

De culturele en educatieve programma's scoren zwakker dan in 1998, hoewel de doelstelling gehaald wordt. Deze dalende trend moet gestopt worden. Zowel op het gebied van cultuur als van educatie moeten de omschrijving en doelstellingen in de nieuwe beheersovereenkomst verfijnd worden. Dit zijn immers belangrijke toegevoegde waarden van de openbare omroep.

Het aantal uren dat aan sport besteed wordt stijgt licht, maar men verslaat voornamelijk grote evenementen. Er wordt terecht aandacht besteed aan voetbal en wielrennen maar de kleinere sporten en zaalsporten blijven in de kou staan. Op de Franstalige omroep is er zondagnamiddag een verslag van basketbalwedstrijden, waarvan het kijkbereik gestegen is van 50.000 naar 200.000 kijkers. De regionale omroepen zijn vaak wel aanwezig bij kleinere sportwedstrijden. Misschien is het mogelijk met hen samen te werken en zo ook de kosten te drukken.

Ik stel vast dat de investeringen jaar na jaar dalen, niet alleen procentueel maar ook in globo. Dat roept vragen op, zeker als we een toekomstige dualisering van de multimediamaatschappij willen tegenhouden. Ook de infrastructuur bij de kijker thuis moet immers aangepast worden. Welke zijn de hoofdaccenten van de toekomstige investeringen ?

Het jongerenpubliek blijft een probleemveld. Anticipeert de VRT op de nieuwe omroepinitiatieven die werden aangekondigd ? Hoe ? Doet zij dat ook voor de verwachte landelijke commerciële radio ? Houden de prognoses in de rapportering daar rekening mee ? Krijgt Ketnet eindelijk een volwaardig kinder- of jeugdjournaal ? Daarmee kan men immers het verschil maken met de commerciële omroep.

Er wordt gewaagd van een herziening van de beheersovereenkomst voor de afloop in 2004. Maar tegenover nieuwe opdrachten moeten ook nieuwe middelen staan. Waar denkt de heer De Graeve die vandaan te halen ? De meerjarenbegroting belooft niet veel goeds : tot 2004 wordt enkel een jaarlijkse indexerings toepassing toegepast.

De heer Jo Vermeulen : Ik ben vol lof over de heldere toelichting en de mooie voorstelling waarvan wij mochten genieten. Wel roept de rol van de openbare omroep in de filmsector vragen bij mij op. Op Canvas ontbreekt tegenwoordig drama van het kwaliteitsniveau van Oosterdonk. De synergie met de onafhankelijke producenten waarvoor gepleit wordt, zal toch eerder die richting moeten uitgaan dan die van een serie als Flikken ?

Wat de samenwerking met de audiovisuele sector betreft, heb ik vragen bij de verhouding tussen programma's die buitenshuis en programma's die in eigen huis geproduceerd worden. Ging men niet de inzet van de eigen middelen en mensen optimaliseren ?

De heer De Graeve zei dat 60 procent van de investeringen in de beeldindustrie naar de overheid terugvloeien. En hoeveel vloeit er naar de openbare omroep terug ? Ik denk bijvoorbeeld aan auteursrechten op formats die in het buitenland worden verkocht.

Mevrouw Marijke Dillen : Wat de invulling van de decretale opdracht op het vlak van kwaliteitscriteria betreft, stel ik vast dat de ontspanningsprogramma's behoorlijk scoren, al moet ik daar meteen aan toevoegen dat de herkenbaarheid van de verschillende zenders terzake minimaal is : de pro-

grammatie is zo vaag dat men nauwelijks verschillen opmerkt. In dat verband wil ik ook wijzen op de wijze waarop bepaalde informatie- en duidingsprogramma's gepresenteerd worden. Daar komt echter een collega op terug.

De heer De Graeve is bijzonder zwijgzaam gebleven over de financiering van de openbare omroep. Dat is des te merkwaardiger als men denkt aan de nieuwe opdrachten en aan het pleidooi voor een reclame-arme VRT. Welke compensaties verwacht hij voor het verlies van reclame-inkomsten door de start van een of twee landelijke commerciële radio-stations ? Wat is zijn strategie op dat vlak ? Een werkbezoek aan de commerciële omroep leerde ons dat de VRT geregeld zou braderen op de reclamemarkt. Klopt dat of is die beschuldiging onterecht ?

In de beleidsbrief staat dat de VRT een prominente rol wil spelen in het debat over de inhoud van de kwaliteit die moet worden gewaarborgd, en bij het opstellen van de kwalitatieve normen. Kunt u deze rol verduidelijken ?

De heer De Graeve heeft tijdens de vorige legislatuur de belofte gedaan om in zijn jaarlijks rapport over de uitvoering van de beheersovereenkomst verslag uit te brengen over de manier waarop de openbare omroep aandacht schenkt aan de Feestdag van de Vlaamse Gemeenschap. Waarom ontbreekt dit verslag ?

Ten slotte betreur ik het ten eerste dat de VRT haar maatschappelijke taak heeft verwaarloosd door het naast zich neerleggen van een rechterlijke uitspraak in kortgeding over een programma naar aanleiding van de verkiezingen. Rechters kunnen zich inderdaad vergissen, maar een rechterlijke uitspraak moet steeds worden gerespecteerd. De VRT heeft hier een belangrijke voorbeeldrol te spelen, en heeft dan ook een totaal verkeerd signaal de wereld in gezonden.

De heer Karim Van Overmeire : Ik sluit me aan bij mevrouw Dillen, en wil nog wat dieper ingaan op twee dossiers : de uitzendingen door politieke derden en de objectiviteit van de openbare omroep.

Ik ben het oneens met de stelling van de minister dat de uitzendingen door politieke derden moeten verdwijnen en moeten worden vervangen door een Vlaamse versie van Den Haag Vandaag. De zendgemachtigde verenigingen hebben in het verleden steeds meer plaats moeten inruimen. Ze zijn geëvolueerd van een half uur prime time naar 10 minuten om 23.30 uur. De communicatie tussen poli-

tieke derden en VRT is bovendien onbestaande bij gebrek aan een overlegorgaan.

De derden werden vroeger al opgedeeld in drie grote groepen : de levensbeschouwelijke, de sociaal-economische en de politieke. Nu moeten de programma's die worden verzorgd door politieke derden eruit. De VRT hanteert hier verschillende argumenten voor.

Zo zou de kwaliteit van de uitzendingen door politieke derden ondermaats zijn. Het is inderdaad zo dat de programma's vroeger vaak met weinig middelen werden gemaakt, maar de kwaliteit is zeker in positieve zin geëvolueerd. Welke kwalitatief hoogstaande programma's zullen op dat tijdstip trouwens wel worden uitgezonden ?

Ook het argument van de te lage kijkcijfers houdt geen steek. Sommige programma's zijn goed voor 108.000 tot 158.000 kijkers. In 1997 werd trouwens een marktonderzoek gevoerd om na te gaan hoe groot de vraag naar uitzendingen door politieke derden in Vlaanderen is. Kunnen wij daar de resultaten van krijgen ? Waarom moeten trouwens alleen de politieke derden verdwijnen ? Scoren de programma's door de andere derden dan zoveel beter ?

Den Haag Vandaag is een parlementaire televisie-rubriek. Wat gebeurt er als ook de kijkcijfers van deze rubriek tegenvallen ? Is dit slechts een eerste stap ? Bestaat de volgende stap erin om ook deze rubriek af te voeren ? Ik vrees dat een parlementaire rubriek ook voor een verschraling zal zorgen. De uitzendingen door politieke derden gaan nu vaak verder dan louter het parlementair gebeuren. De initiatieven zullen dan ook alleen worden genomen door de VRT-nieuwsdienst, en niet meer door de politieke derden. Wat zal het onderscheid dan nog zijn met de andere nieuws- en duidingsprogramma's van de nieuwsdienst ? Heel wat invalshoeken zullen op deze manier verloren gaan.

Deze laatste opmerking hangt nauw samen met het flagrante gebrek aan objectiviteit en respect voor politieke evenwichten bij de VRT. Het Vlaams Blok betreurt het dan ook ten eerste dat het marginale tegenwicht dat werd geboden door de uitzendingen door politieke derden, nu ook nog eens wegvalt.

Ik weet dat objectiviteit niet kan worden afgewogen op een weegschaal. VRT-medewerkers hebben natuurlijk recht op een eigen politieke overtuiging, maar het etaleren van die overtuiging brengt de noodzakelijke objectiviteit van een openbare om-

roep in het gedrang. Zij moeten zich dan ook terughoudend opstellen.

Ik kan tal van voorbeelden van inbreuken op deze regel geven. Ik verwijs naar de heer Tieleman van het programma Koppen. Hij is co-auteur van een brochure over de houding die men in de media moet aannemen tegenover extreem-rechts. Hij geeft daarin tal van aanwijzingen over hoe extreem-rechtse partijen in beeld en woord moeten worden weergegeven. Dit is een VRT-journalist onwaardig.

Als de co-auteur van een dergelijke brochure het gezicht van de VRT is, staat men ver van de niet-gemanipuleerde informatie waar de Europese burger recht op heeft.

We hebben zelf een studie gemaakt over de nieuws- en duidingsprogramma's in 1998 en dit tijdens de sperperiode voor de verkiezingen van 2000. De resultaten werden bevestigd door een onafhankelijke studie uitgevoerd door de UIA. De drie studies wijzen uit dat het VB voor 3 tot 4 procent aan bod komt en dan vooral via een indirecte weg. Dat gebeurt systematisch en bewust. Het is in strijd met de opdracht van de VRT geformuleerd in het Mediadecreet. Men kan zeggen dat het VB geen partij is zoals de andere en zich beroepen op de anti-racismeclausule die bepaalt dat men geen zendtijd krijgt op de openbare omroep als men veroordeeld is wegens racisme. Zolang er geen vonnis is, dient men zich evenwel aan de opdracht te houden en alle standpunten aan bod te laten komen. Ik merk op dat er van de kritische houding van veel VRT-medewerkers geen sprake meer is als ze verslag uitbrengen over een prinselijk huwelijk of de blijde intredes. U slaagt er niet in de pols van de samenleving te zijn. Veel mensen ergeren zich aan de uitzendingen door politieke derden, maar er zijn er nog meer die zich ergeren aan de politieke correctness in de programma's. Het VB is geen voorstander van het verdwijnen van de uitzendingen door politieke derden. We vragen dat er verder gewerkt wordt aan de objectiviteit. Pas als die hersteld is, kunnen we denken aan het omvormen van de uitzendingen door politieke derden naar een parlementair duidingsprogramma. Voorts vragen we dat er eerst cijfermateriaal wordt verzameld over de uitzendingen door politieke derden en dat de vertegenwoordigers eerst geraadpleegd worden vooraleer ze afgeschaft worden.

De heer Dany Vandenbossche : We zijn voorstander van het afschaffen van de uitzendingen door politieke derden, maar ik ga de discussie niet openen.

Wat de hervorming van Radio 3 naar Klara betreft, rijst de vraag wat de oorzaak is van het sterke publiekverlies in de voorbije jaren op Radio 3. Voorts meen ik dat de gebruikte definitie van het begrip cultuur niet slecht is. Er zal wel altijd discussie blijven over de tijdsperiode van cultuur die op de zenders gebruikt wordt. Wat e-government betreft, zijn er op de begroting van Ambtenarenzaken voor informatica kredieten uitgetrokken. Is er op dat vlak overleg tussen de Vlaamse administratie en de VRT ? De gepresenteerde mogelijkheden van interactieve programma's zijn dezelfde als die op het internet.

De heer Miel Verrijken : Ik sluit me aan bij de volledige uiteenzetting van mijn VB-collega's. Ik beperk me tot een punt. Met de vervanging van Radio 3 door Klara dreigt u in vroegere fouten te vervallen. In grotere landen zoals Engeland, Frankrijk en Duitsland zijn er zenders die praktisch uitsluitend gewijd worden aan de zogenaamde eeuwige muziek. U wilt een dergelijke zender vervangen door een algemene cultuurlandzender om de cultuurhongerige Vlaming te benaderen. Ik denk niet dat die bestaat. In Vlaanderen zijn de meeste melomani niet zodanig geïnteresseerd in bijvoorbeeld literatuur. In grotere landen stelt dat probleem zich niet. Uit onderzoek blijkt trouwens dat luisteraars veel kunnen leren uit die muziekprogramma's. De platenverkoop van klassieke muziek wordt sterk beïnvloed door muziek die op de radio uitgezonden wordt. U moet ook rekening houden met het feit dat Vlaanderen met zes miljoen inwoners de kleinste Europese gemeenschap is waar in twee steden operaprogramma's worden gegeven. Er is geen tweede voorbeeld van een dergelijk land. Het is een kleine minderheid, maar het toont aan dat er interesse kan zijn voor een volledige zender. Op Radio 3 wordt er schitterende muziek gepresenteerd. U wilt die vervangen door een algemene culturele zender. Omdat de radio een belangrijke rol speelt in het bijscholen van het melomane publiek in Vlaanderen en in de verkoop van muziek, rijst de vraag of het niet mogelijk is om een zender op te richten die zich op een dergelijk publiek richt.

3. Antwoorden door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, en door de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT

Minister Dirk Van Mechelen : In de functionele begroting 2001 van de VRT behelst de totale ontvangstenbegroting 11,824 miljard frank. Daarvan bedraagt de dotatie 7,655 miljard frank, te verho-

gen met de financiering via kapitaalsverhoging van 1 miljard frank. Het naakte budget bedraagt dus 8,655 miljard frank. In de mediabegroting is er een krediet van 316 miljoen frank ingeschreven voor de delging van het pensioenfonds zodat men komt op een bedrag van 8,971 miljard frank.

Dit budget betreft het vijfde jaar van de lopende beheersovereenkomst, maar houdt geen rekening met het mogelijk doorbreken van de huidige beheersovereenkomst, die normaal vanaf 1 januari 2002 zou vervangen worden. Het is echter de bedoeling een nieuwe beheersovereenkomst op te stellen voor 2001-2005. In het kader van onderhandelingen met de VRT en zijn raad van bestuur zullen we komen tot een nieuw financieel plaatje, dat we via de klassieke begrotingscontrole zullen vertalen in aangepaste budgettaire cijfers en een aangepaste meerjarenbegroting.

Op mijn vraag heeft de VRT de oefening gedaan : wat is kwalitatieve radio, wat is kwalitatieve televisie ? Op basis hiervan komt men tot uitgavecijfers die de budgettaire contouren moeten bepalen. Een voorbeeld : in het voorstel voor een meerjarenovereenkomst wordt de mogelijkheid geopperd om weer aangepast hoogstaand drama te gaan produceren, dat zal gebracht worden op Canvas. Als we dat nodig vinden, moeten we daar een budget tegenover stellen.

De vraag om afschaffing van de politieke derden is sinds jaren door de commissie voor media aan de VRT gesteld, niet omgekeerd. De meerderheid van het Vlaams Parlement heeft ervoor gepleit een einde te maken aan de kafkaïaanse toestand waarin de derden vaak moeten opereren. Vanop de oppositiebanken heb ik indertijd al gepleit voor een nieuw politiek informatieprogramma naar het voorbeeld van Den Haag Vandaag, met een eigentijdse manier van duiding over politieke onderwerpen. De VRT stelt voor een nieuwe politieke frequentie te maken. Die zou in aanmerking kunnen komen als opvolger van de klassieke politieke derden. Wekelijks zou verslag wordt uitgebracht van de activiteiten in en rond het Vlaams, federaal en Europees parlement. Doel moet zijn inzicht in en achtergrondinformatie over het parlementaire werk te verschaffen en het respect voor het democratisch denken te bevorderen. Daarbij zou ook rekening gehouden worden met de politieke evenwichten zoals die door de kiezer zijn vastgelegd. De eerste uitzending kan plaatsvinden op Canvas, aansluitend op prime time. Een heruitzending op TV1 daags nadien kan voorafgaan aan of aansluiten op het middagjournaal. Het is het parlement dat hierover moet beslissen, want een en ander

vergt een aanpassing van de gecoördineerde mediadecreten.

Wereldwijd is elke zichzelf respecterende regering bezig met e-governement. Tijdens de brainstorming hierover in de schoot van de Vlaamse regering, in de eerste week van september, werd vooral op de gevaren gewezen. Momenteel vindt hierover overleg plaats in een ministerieel werkgroepje onder leiding van de minister-president, samen met de minister van Ambtenarenzaken, die de budgetten voor informatica beheert, en met de minister van Media. Wat de regering wil, moet trouwens niet verward worden met wat de websites de Vlaming aanbieden. We zijn bezig met de ontwikkeling van nieuwe media-applicaties via digitale technologieën. De VRT gaat bovendien, op mijn uitdrukkelijke vraag, na in welke mate we het e-serviceplatform kunnen openstellen voor de Vlaamse regering en de diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap om via de televisie bij alle Vamingen te komen en zo een dualisering van de maatschappij tegen te gaan. Morgen vindt hierover overleg met de federale regering plaats.

De heer Bert De Graeve : Het idee dat radionetten elkaar overlappen, is niet meer dan een gevoel. Er wordt immers streng op toegezien dat de netten zich zo goed mogelijk profileren.

Studio Brussel heeft inderdaad een moeilijke doelgroep maar dat net is goed bezig. Ook de opdracht van Klara is moeilijk. Toch is een geïntegreerde vorm van programma's gemakkelijker voor radio dan voor televisie, omdat radio de mensen veel meer begeleidt bij hun dagelijkse bezigheden.

De nieuwe media bieden de publieke omroep alle mogelijkheden om zijn opdrachten goed in te vullen, cultureel en educatief. We mogen echter niet vervallen in de fout die de VRT vijf jaar geleden heeft gemaakt : het medium te gebruiken voor iets waarvoor het niet dient. De educatieve opdracht is in de eerste plaats voor de scholen weggelegd. Maar de nieuwe media kunnen een toegevoegde waarde hebben : wij kunnen kinderen en volwassenen een toegang bieden tot een inhoud die ze op ons medium niet echt verwachten. We hebben hier opnieuw een kans om, via onze zogenaamde sterke merken en de factor van sociale cohesie die we ermee gecreëerd hebben, ook kleinere spelers in het Vlaamse landschap, hetzij in de educatieve, hetzij in de culturele sector, aan ons te linken. De vraag is : kunnen en willen we dit doen ? Dit is een strategische optie die het Vlaams Parlement moet nemen. Zelfs de BBC gaat stoppen met zijn exclusief educatieve opdrachten. Ook daar zullen de

nieuwe media uiteindelijk een nieuwe oplossing moeten bedenken. Men kan een medium niet misbruiken. Dat wordt door de gebruiker afgestraft.

De commerciële omroep heeft zwaar in de jeugd geïnvesteerd en zendt enkele goede series uit die de jongeren ook aanspreken. Wij richten ons echter meer op de kinderen waar we zware concurrentie krijgen van zaken als Pokémon. Daarom moeten we in eigen fictie investeren, maar in plaats van één keer per week dagelijks twintig minuten. We hebben nooit meer uitgezonden dan vandaag, alleen moeten we sneller op de bal spelen. Er ligt een inhoudelijk voorstel op tafel waarover we het eerst willen hebben vooraleer de financiering te bespreken. We moeten samen met de Vlaamse overheid prioriteiten bepalen.

We hebben in onze zomerprogrammatie geïnvesteerd en de resultaten zijn merkbaar : we presteren al beter dan vorig jaar. We mogen niet zo vaak programma's heruitzenden. In plaats daarvan moeten we op een goedkope manier nieuwe programma's brengen met bestaand materiaal. Vorige zomer bleek duidelijk dat die programma's ook kijkers aantrekken. Wellicht moeten we daarin nog een stap verder gaan. We zijn ons bewust van het probleem en behandelen het in de beleidsnota. Omdat de totale middelen beperkt zijn, mag de zomer onze prioriteit niet zijn en moeten we in de eerste plaats aandacht schenken aan dat seizoen waarin de mensen het meeste naar de televisie kijken.

De heer Marino Keulen : Mijn opmerking over de overlappingen tussen Radio Twee en Studio Brussel past in de discussie die we gevoerd hebben over het decreet op de commerciële radio. Alle fracties hebben er toen voor gepleit de vijf bestaande radionetten te behouden. Maar dat kan uiteraard alleen maar als er voldoende variatie is.

De heer Bert De Graeve : Uw opmerking is volkomen terecht. Overlappingen vermijden is ook voor ons een prioriteit. We moeten inderdaad in de eerste plaats de verschillende doelgroepen bereiken.

Het is eigenaardig dat politici problemen hebben met de democratisering van het politieke nieuws. Ze geven blijkbaar de voorkeur aan een politiek debat waarbij het volstaat dat alle partijvoorzitters aanwezig zijn. Tussenkomen in het debat hoeft dus niet. Zo hebben we naar aanleiding van de verkiezingen van 1994 één debat tussen de voorzitters en één verkiezingsshow uitgezonden. Met het programma Bracke en Crabbé probeerden we die mensen te bereiken die anders zelfs niet naar het nieuws kijken. Het programma richtte zich op die

mensen die een afkeer hebben van politiek. Ik kan u overigens bewijzen dat we die mensen ook bereikt hebben. Het was helemaal geen programma zoals TerZake dat voor een geïnteresseerd publiek bedoeld is. Het zou eigenaardig zijn mocht de VRT alleen maar politieke programma's uitzenden voor mensen die het Wetstraatees beheersen. Ik besef dat het programma beter had gekund, maar we hebben toch zwaar geïnvesteerd door meteen meer dan 44 uur uit te zenden.

We moeten voorzichtig zijn met onze reactie op de dalende trend bij de culturele en educatieve programma's. We zenden nu immers veel geïntegreerde programma's uit. In een programma als Nieuwe Maandag worden ook films en boeken besproken. Alleen worden die items niet afzonderlijk geteld. In de nieuwe beheersovereenkomst zullen we daar rekening mee moeten houden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er hebben wellicht mensen naar Bracke en Crabbé gekeken die anders zelfs niet naar het nieuws kijken, maar het onderscheid tussen entertainment en inhoud was bij momenten heel vaag. Net die kijkers die politiek al een circus vonden, kregen die indruk door het programma.

De heer Bert De Graeve : Ik kan me best inbeelden dat we een aantal items op een manier gebracht hebben die voor kenners onaanvaardbaar was.

De heer Carl Decaluwe : Het programma was een ideale kans om het gemeentelijk beleid toe te lichten. Helaas is dat niet gebeurd.

De heer Bert De Graeve : Toch wel. U vindt van niet omdat u politicus bent.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik was verontwaardigd over een brief die de gemeentesecretaris van mijn gemeente heeft ontvangen. In die brief vroeg de redactie naar allerhande faits divers, een lijst van overlopers en naar allerhande gebeurtenissen als daar zijn : de gemeenteraad kan niet doorgaan omdat de raadsleden naar de Chippendales waren. Ik kan u die brief bezorgen.

De heer Bert De Graeve : We waren op zoek naar faits divers als aanleiding voor een discussie over een gewichtiger onderwerp.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Maar waarom moet dat via de gemeentesecretaris gebeuren ?

De heer Bert De Graeve : We moesten ons toch tot iemand richten.

De voorzitter : Hoe boeiend deze discussie ook is, ik dacht dat we ons niet langer met de inhoud van programma's zouden inlaten.

Minister Dirk Van Mechelen : Politici praten graag over informatieve programma's, maar toch moeten we het mini- en het maxidecreet volgen. We kunnen ons dus beter niet uitspreken over de inhoud van de VRT-programma's, anders draaien we de klok tien jaar terug.

De heer Bert De Graeve : Als burger is het niet gemakkelijk om een vonnis van een rechter naast zich neer te leggen. We wachten op een uitspraak ten gronde. Ik ben blij dat ik nog dezelfde avond steun heb gekregen vanuit juridische en regeringshoek. Als men vindt dat onze houding verkeerd was, dan moet men daar maar consequenties uit trekken.

Het investeringsniveau is niet toereikend voor een grote sprong. We praten daarover met de regering. Het investeringsniveau dat we voor de volgende beheersovereenkomst voorstellen, overstijgt de loutere behoeften van de VRT. Door de uitbouw van een digitaal platform komt er capaciteit vrij die ook door anderen kan aangewend worden. Er kan gewerkt worden via PPS, of op basis van een louter publieke onderneming : het is aan de politiek om daarover te beslissen. Er kan samengewerkt worden met andere spelers op het veld, hoewel die vaak nog wantrouwig zijn.

Over JIM-televisie en kinderen kan ik enkel zeggen : als je zoveel koopt, dan moet je het wel uitzenden.

Ik laat me niet uit over prognoses voor radio- en televisiereclame. U kent mijn mening hierover. Als er onvoldoende middelen zijn, dan zullen we ze zoeken en vinden.

Voor wat betreft de vraag over het jeugdjournaal : we kunnen zelf beslissen welke programma's we maken. We hebben gisteren nog de kinderrechtenprijs gekregen voor Mijn Gedacht.

De heer Carl Decaluwe : Komt er nu een jeugdjournaal of niet ?

De heer Bert De Graeve : Ik heb al herhaaldelijk op deze vraag geantwoord : er komt geen jeugdjournaal. Ik doe daartoe een beroep op de auton-

mie van de programmatie, ondanks de vraag van steeds dezelfde drukkingsgroepen.

Voor wat betreft de vraag over de filmsector verwijs ik naar het antwoord van de minister.

We willen de productie zo veel mogelijk binnenshuis houden. De herstructurering van de VRT is nog niet voorbij. Als er digitaal wordt geproduceerd, zal er wellicht meer binnenshuis gebeuren.

De Belgische wetgeving voor de verkoop van programmarechten is bijzonder complex en ongunstig voor de sector. Voor sommige programma's hebben we eigen rechten ; voor andere beschikken de productiehuizen alleen over eigen rechten ; voor nog andere programma's beschikken we gedeeltelijk over de rechten. De verkoop van programma's is niet gemakkelijk. Onze producten zijn bestemd voor een kleine en specifieke markt. Programma's zoals Flikken kunnen we, als ze goed gemaakt zijn, wel kwijt aan Nederland.

Een programma zoals Flikken wordt gemaakt door de filmsector. Om te overleven in de markt moeten de reeksen goed zijn. Kwaliteitsdrama kost meer dan een programma zoals Flikken, terwijl een kleiner publiek wordt bereikt. Het is aan de politiek om in dit verband prioriteiten te bepalen. Op het vlak van tewerkstelling is er alleszins geen verschil.

Voor volgend jaar voorzien we 1,5 miljard frank aan reclameopbrengsten. Ik denk niet dat de komst van de landelijke commerciële radio's daarbij een probleem zal zijn, aangezien deze radio's zich dan nog in een opstartfase bevinden.

Er bestaat een gevaar van monopolisering van de informatieverstrekking over de verschillende media : gaande van streekkranten, gratis kranten en landelijke kranten over regionale en landelijke commerciële televisie en binnenkort wellicht landelijke radio. Op deze manier ontstaat het gevaar van prijszetting in de reclame, waarbij bijvoorbeeld gratis radioreclame wordt toegestaan in ruil voor televisiereclame. De publieke omroep zal het slachtoffer zijn van dit economische monopolie.

Ik ben mijn belofte in verband met de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap wel degelijk nagekomen. We besteden daar de nodige aandacht aan, met de nodige kritische inslag. Ik wil er trouwens op wijzen dat deze kritische houding consequent wordt volgehouden door de VRT. Bij de berichtgeving over prins Filip en prinses Mathilde waren wij bijvoorbeeld de enige zender die kanttekeningen maakte bij de 80 miljard frank die beheerd wordt

in het buitenland. We staan kritisch tegenover onze opdrachtgever, maar ook tegenover onze eigen mensen.

De voornaamste zwakte van Radio 3 is historisch gegroeid. Ze is namelijk ingebakken in de manier waarop vroeger radio werd gemaakt. Sommige heel bekwame mensen van Radio 3, vooral musicologen, proberen we nu beter in te zetten; anderen zullen moeilijker een plaats vinden op het nieuwe net.

Aan de heer Verrijken kan ik zeggen dat een DAB-radio niet goedkoop is. Mocht hij er toch een aanschaffen, dan kan hij daarop ons programma DAB-klassiek vinden, waar er 24 uur op 24 muziek is zonder dat er een woord gesproken wordt.

De minister heeft al geantwoord op de vraag of er overleg is over e-government. Wij hebben geen ambitie in die richting. We gaan de regering niet reorganiseren. We bieden alleen onze knowhow aan. Voor het gezamenlijk aanbieden van een platform kunnen we wel een rol spelen.

Tijdens een informeel gesprek met de minister van Cultuur werd me een nota van de Raad voor Cultuur overhandigd. Ik heb daarvan akte genomen en ik heb steun toegezegd voor het Vlaamse lied. Dat heb ik trouwens al eerder gezegd. Ik ben het er wel niet mee eens dat de missie van de VRT moet veranderd worden. Deze missie, die vier jaar geleden werd geschreven, is een voorbeeld voor heel Europa. Als men accenten wil verleggen, dan moet men dat in de beheersovereenkomst doen. Men moet niet aan het decreet sleutelen, want het is een goed decreet dat lang zal kunnen standhouden in een omgeving die snel verandert.

Moeten we mensen cultureel competent maken? In dat verband wachten we op een precisering. Dan zullen we kijken of we dat kunnen invullen.

Sport is een oude discussie. Ik weet niet of ik daaromtrent nog cijfers moet tonen. Als men zei dat men het over de populaire sporten zou hebben, dacht ik dat het opnieuw over de vinken zou gaan. Dat blijkt niet het geval te zijn. Voetbal en wielrennen hebben een hoge prijs, maar deze sporten slaan echt aan bij de mensen. Het is een kwestie van prioriteiten. In heel Europa vindt men dat sport moet op de publieke omroep. Alleen de heer Tilieu van Canal+ vindt van niet. De grote organisaties hebben nog steeds een voorkeur voor de publieke omroep. Ze hebben het Europees kampioenschap voetbal 2004 toegekend aan de publieke omroep met een discount van twintig procent. Dan hebben

ze immers de garantie dat het zal uitgezonden voor een groot publiek. Het wordt namelijk gratis toegelieferd aan de burgers.

In Vlaanderen is er gelukkig een heel specifieke situatie. Dé topsport in Europa is voetbal. In die sport worden de prijzen exorbitant. Ik denk dat we het laatste nog niet hebben gezien. Zelfs in België weet men niet wie de rechten voor het eersteklas-sevoetbal eigenlijk heeft en moet men nog beslissen wie ze mag verkopen.

Daartegenover staat het wielrennen. De VRT besteedt nog altijd het meeste aandacht aan wielrennen. Elke Vlaming is er nog erg bij betrokken en het blijft nog betaalbaar. Daarmee hebben we de traditionele sporten behandeld.

De zaalsporten zijn erg gecommercialiseerd. Men zou graag hebben dat men die uitzendt tot de kwartfinales. De finales brengen echter meer op bij de commerciële omroep. Dat hebben we meegeemaakt met het basketbal. In Wallonië is er geen voetbal meer. In Charleroi wil men voor 6.000 of 10.000 basketbalsupporters een stadion bouwen. In sommige grensgebieden is kaatsen ook erg populair. In Antwerpen is korfbal erg belangrijk.

Voor voetbal en wielrennen hebben we gemiddeld 300.000 kijkers. Voor sporten als tennis of judo kan de interesse plots stijgen. Er gaat ook van de sport zelf een wervende kracht uit. Deze sporten nemen een tussenpositie in. Met zaalsporten bereiken we ternauwernood 30.000 kijkers. We kunnen ook bedenken dat de wandelsport de grootste sportvereniging is.

Voor sommige sporten is de regionale televisie waarschijnlijk de oplossing, omdat die lokaal gebonden is en dicht bij de mensen staat. Bij de grotere gaat het uiteindelijk alleen om het geld. Ze willen dat hun sponsor op televisie komt, zodat hij meer geld steekt in de club. Dat is onze taak niet. Een goede topmatch verkoopt men liever aan de commerciële omroep omdat die meer geld biedt.

Inzake sport hebben we duidelijk beslist wat we willen brengen en welke middelen we daarvoor willen inzetten. We brengen tal van zaken. We hebben de Olympische Spelen gekocht, niet met de dotatie, maar met de overschot van het reclamegeld. Zo hebben we bepaalde zaken gedaan omdat we op een bepaald ogenblik meer middelen hadden.

Als ik Michel Dhooghe mag geloven, dan is voetbal de grootste factor van sociale cohesie in België. De publieke omroep moet dus meebieden voor de

rechten, meent hij. Ik wil dat wel doen, maar of het de moeite waard is, zal afhangen van de prijs.

Inzake sport doen we wat we moeten doen. Voorlopig kunnen we dat ook aan. Sommigen menen dat we meer moeten doen. Jammer genoeg zijn er echter maar twee kanalen en is de zendtijd beperkt. Als een sportvereniging of een evenement ervoor zorgt dat we beeldmateriaal krijgen en als ze een beetje rekening houden met de normale programmatie, waarop veel meer mensen zitten te wachten, dan proberen we het er toch tussen te plaatsen. Daarom denk ik dat we onze rol wel spelen.

De heer Karim Van Overmeire : Ik heb het vrij uitvoerig gehad over de objectiviteit. De heer De Graeve zegt dat er fundamenteel niets aan de hand is. Iedereen klaagt immers.

De heer Bert De Graeve : Ik wil voor een stuk ingaan op deze vraag. Het gaat niet om objectiviteit. Dat woord is al een tijdje geschraapt. Ik ga me daarachter echter niet wegstoppen. Ik weet wat u bedoelt.

In de discussie die men wil aangaan, zit de openbare omroep in een positie van catch 22. Aan de ene kant worden we aangevochten, vooral in de kranten, omdat we continu een veel te groot platform bieden aan niet-democratische partijen. De heer Van Overmeire klaagt in het parlement dat zijn partij veel kiezers vertegenwoordigt en dat ze daarom evenveel recht heeft om met een bepaald volume aan bod te komen bij de publieke omroep, die immers met belastinggeld betaald wordt.

We hebben een deontologische code. Er is ook de journalistieke onafhankelijkheid. Journalisten hebben hun eigen werkwijze. Ze moeten in alle eerlijkheid kunnen zeggen of iets nieuws is. Ze moeten rekening houden met alle factoren die in dat verband spelen. Daarbij kunnen ze zich ook beroepen op het feit dat de openbare omroep krachtens zijn opdracht de democratie moet bevorderen en dat hij niet racistisch mag zijn.

Aan een Vlaams Blok-lid van de raad van bestuur heb ik gezegd dat hij over verschillende mogelijkheden beschikt wanneer hij het niet eens is. Hij kan reageren via het parlement, via de rechtbank en via de geschillenraad. Hij kan ook rechtstreeks bij de directie een klacht indienen. Sommige mensen doen dat en dat verloopt via de deontologische code. De heer Van Overmeire zou graag weten hoe dat uiteindelijk gaat. In onze sector wil ik er echter geen publieke rechtbank van maken. Ik wil de dis-

cussie niet op het publieke forum voeren omdat ze daar niet eerlijk wordt gevoerd. Men schrijft graag over de publieke omroep als het smeulige verhalen en conflictstof kan opleveren. De heer Van Overmeire doet dat bij de geschillenraad, de CVP bij de rechtbank. We zien wel wat ervan komt. We onderwerpen ons aan die middelen die gebruikt kunnen worden om te reageren.

De verslaggever,

Jo VERMEULEN

De voorzitter,

Jos STASSEN